GIOVANNI PITRUZZELLA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2021. június 17.[1]

C-340/20. sz. ügy

Bank Sepah
kontra
Overseas Financial Limited,
Oaktree Finance Limited

(a Cour de cassation [semmítőszék, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Közös kül- és biztonságpolitika – Iránnal szembeni korlátozó intézkedések – 423/2007/EK rendelet – Az Európai Unió Tanácsa által az atomfegyverek elterjedésében részt vevőnek minősített személyek, szervezetek és szervek pénzeszközeinek befagyasztása – A »pénzeszközök befagyasztásának« és a »gazdasági források befagyasztásának« fogalma – Biztosítási intézkedés befagyasztott pénzeszközökre és gazdasági forrásokra történő alkalmazásának lehetősége – A pénzeszközök befagyasztásánál korábbi, és az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon kívül eső követelés”

I. Bevezetés

1. Az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikája keretében végrehajtott, a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztására irányuló intézkedések hatálya alá tartozó személy vagy szervezet hitelezője az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül foganatosíthat-e olyan, a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező, a követelései behajtását garantáló biztosítási intézkedéseket a befagyasztott vagyonon, mint például a követelés biztosítása vagy a zárlat?

2. Ez az újkeletű kérdés merül fel az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2007. április 19-i 423/2007/EK tanácsi rendelet[2] 1. cikke h) és j) pontjának, valamint 7. cikke (1) bekezdésének, továbbá a 961/2010/EU[3] és a 267/2012/EU rendeletnek[4] (a továbbiakban: azt követő rendeletek) az értelmezésére vonatkozó jelen ügyben.

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] HL 2007. L 103., 1. o.

[3] Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 423/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 25-i tanácsi rendelet (HL 2010. L 281., 1. o.).

[4] Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 961/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. március 23-i tanácsi rendelet (HL 2012. L 88., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L 332., 31. o.; HL 2014. L 93., 85. o.; HL 2019. L 297., 8. o.).

3. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) a Bank Sepah (egy iráni bank, amelynek vagyonát a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztására irányuló intézkedés alá vonták), valamint e bank két hitelezője, az Overseas Financial Limited és az Oaktree Finance Limited között folyamatban lévő jogvita keretében terjesztette elő. E kérelem lehetőséget ad a Bíróságnak arra, hogy utólag tisztázza a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmak terjedelmét.

II. Jogi háttér

4. Az Iráni Iszlám Köztársasággal szemben nyomásgyakorlás céljából és annak érdekében elfogadott intézkedések keretében, hogy az Iráni Iszlám Köztársaság megszüntesse az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó nukleáris tevékenységeit és az atomfegyverek célba juttatására szolgáló rendszerek fejlesztését, az Európai Unió Tanácsa az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2007. február 27-i 2007/140/KKBP közös álláspont [5] elfogadásával végrehajtotta az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának (a továbbiakban: Biztonsági Tanács) 2006. december 23-i 1737. (2006) sz. határozatát, amely előírta az iráni nukleáris vagy ballisztikusrakéta-programban részt vevő személyek és szervezetek pénzeszközeinek és gazdasági forrásainak befagyasztását.

5. E közös álláspont 5. cikkének (1) bekezdése előírta az 1737. (2006) sz. határozat mellékletében felsorolt vagy az említett határozattal összhangban jegyzékbe vett személyekhez és szervezetekhez tartozó, azok tulajdonában lévő vagy közvetlenül vagy közvetve általuk ellenőrzött valamennyi pénzeszköz és gazdasági forrás befagyasztását. Az említett személyeket és szervezeteket az említett közös álláspont I. melléklete sorolta fel.

6. Az 1737. (2006) sz. határozat mellékletében szereplő jegyzéket több későbbi határozat, többek között a Biztonsági Tanács 2007. március 24-i 1747. (2007) sz. határozata naprakésszé tette. Ez utóbbi határozat nyomán a Tanács elfogadta a 2007/246/KKBP közös álláspontot. [6]

7. A 2007/140 közös álláspont alapján a Tanács elfogadta a 423/2007 rendeletet.

8. E rendelet 1. cikkének h) és j) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Kizárólag e rendelet alkalmazásában a következő fogalmak alkalmazandók:

[…]

h) »pénzeszközök befagyasztása«: a pénzeszközök minden olyan mozgásának, átutalásának, megváltoztatásának, felhasználásának, a hozzájuk való hozzáférésnek, illetve a velük való kereskedésnek bármilyen módon történő megakadályozása, amely következtében a pénzeszközök mennyisége, összege, helye, tulajdona, birtoklása, jellege, rendeltetése vagy bármely egyéb tulajdonsága oly módon változna meg, hogy az lehetővé tenné a pénzeszközök felhasználását, a portfólió-kezelést is beleértve;

[…]

[5] HL 2007. L 61., 49. o.

[6] A 2007/140 közös álláspont módosításáról szóló, 2007. április 23-i közös álláspont (HL 2007. L 106., 67. o.).

j) »gazdasági források befagyasztása«: a gazdasági források pénzeszközök, termékek vagy szolgáltatások megszerzésére történő felhasználásának bármilyen módon történő megakadályozása, beleértve – nem kizárólagosan – azok eladását, bérbeadását, vagy jelzáloggal való megterhelését;"

9. Az említett rendelet 7. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) A IV. mellékletben felsorolt személyekhez, jogalanyok vagy szervek tulajdonában lévő, vagy ezek közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alá tartozó [helyesen: A IV. mellékletben felsorolt személyekhez, szervezetekhez vagy szervekhez tartozó, azok tulajdonában vagy birtokában lévő, illetve az általuk ellenőrzött] valamennyi pénzeszközt és gazdasági forrást be kell fagyasztani. […]

[…]

(3) A IV. és V. mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyek, jogalanyok [helyesen: szervezetek] vagy szervek számára vagy javára semmilyen pénzeszközt vagy gazdasági forrást sem közvetve, sem közvetlenül nem szabad rendelkezésre bocsátani.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdésben említett intézkedések közvetlen vagy közvetett kijátszását célzó vagy eredményező tevékenységekben tudatosan és szándékosan részt venni tilos."

10. Ugyanezen rendelet 8. cikke értelmében:

„A 7. cikktől eltérve, tagállamoknak a III. mellékletben felsorolt weboldalakon feltüntetett, hatáskörrel rendelkező hatóságai engedélyezhetik egyes befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági források felszabadítását a következő feltételek teljesülése esetén:

a) a pénzeszközök vagy gazdasági források a 7. cikkben említett személyek, jogalanyok [helyesen: szervezetek] vagy szervek szankcióbizottság, Biztonsági Tanács vagy Tanács általi kijelölésének időpontja előtt keletkezett bírósági, közigazgatási vagy választottbírósági zálogjog, vagy azon időpont előtt hozott bírósági, közigazgatási vagy választottbírósági ítélet hatálya alá tartoznak;

[…]"

11. A 423/2007 rendelet módosításáról szóló, 2007. április 20-i 441/2007/EK bizottsági rendelet[7] felvette a Bank Sepah-t a 423/2007 rendelet IV. mellékletében szereplő jegyzékbe.

12. A 423/2007 rendeletet ezt követően felváltotta a 961/2010 rendelet, amelynek helyébe a jelenleg is hatályos 267/2012 rendelet lépett. A 961/2010 rendelet 1. cikkének h) és i) pontja, valamint 16. és 17. cikke, illetve a 267/2012 rendelet 1. cikkének j) és k) pontja, valamint 23. és 24. cikke lényegében azonos a 423/2007 rendelet 1. cikkének h) és j) pontjával, valamint 7. és 8. cikkével. A Bank Sepah szerepel a 961/2010 rendelet VII. mellékletében és a 267/2012 rendelet VIII. mellékletében található jegyzéken. A tömörség kedvéért indítványom további részében csak a 423/2007 rendelet rendelkezéseire hivatkozom, mivel ugyanazon jogi megfontolások alkalmazandók az egymást követő rendeletek megfelelő rendelkezéseire.

[7] HL 2007. L 104., 28. o.

III. A tényállás, az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

13. A 2007/246 közös állásponttal és a 441/2007 rendelettel végrehajtott 1747. (2007) sz. határozatot követően a Bank Sepah társaságot felvették a nukleáris vagy ballisztikusrakéta-programban részt vevő azon szervezetek jegyzékébe, amelyek vagyonát be kell fagyasztani.

14. A cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) 2007. április 26-i ítéletében arra kötelezte a Bank Sepah-t, hogy fizessen meg az Overseas Financial részére 2 500 000 amerikai dollárnak (USD) (hozzávetőleg 2 050 000 euró) és az Oaktree Finance részére 1 500 000 USD-nek (hozzávetőleg 1 230 000 euró) megfelelő, euróra átszámított összeget, az ítélet kihirdetésének időpontjától számított törvényes kamatokkal növelten.

15. A részleges kifizetések teljesítését követően 2011. december 2-án az Overseas Financial és az Oaktree Finance azt kérte a gazdaságért felelős minisztertől, hogy a 423/2007 rendelet 8. cikke alapján engedélyezze a fennmaradó fizetendő összeg felszabadítását. Mivel a minisztertől nem kapott választ, az Overseas Financial és az Oaktree Finance megsemmisítés iránti keresetet nyújtott be kérelmük hallgatólagos elutasításával szemben. A tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság, Franciaország) elutasította ezt a keresetet azzal az indokkal, hogy az említett rendelet 8. cikke szerinti valamennyi felszabadításnak az 1737. (2006) sz. határozatának elfogadása, azaz 2006. december 23. előtt hozott határozatra kell irányulnia, míg a Bank Sepah fizetésre kötelezésére ezen időpontot követően került sor.

16. Tekintettel arra, hogy a Bank Sepah-nak a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó szervezetek jegyzékéből való, 2016. január 23-i[8] törlését követően már nem volt szükség semmilyen közigazgatási engedélyre az esedékes összegek kifizettetéséhez, 2016. október 21-én[9] a fellebbezést elbíráló cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság, Franciaország) megállapította az érdemi határozat okafogyottságát.

17. 2016. május 17-én az Overseas Financial és az Oaktree Finance fizetési felszólítást bocsátott ki a Bank Sepah-val szemben, majd 2016. július 15-én letiltásokra, valamint a tagsági jogok és értékpapírok lefoglalására irányuló eljárást kezdeményezett, mivel semmilyen kifizetésre nem került sor. 2017. január 9-i ítéletével a végrehajtási bíróság jóváhagyta e lefoglalásokat, valamint azok összegét, ideértve a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) 2007. április 26-i ítéletében előírt kamatokat is. A Bank Sepah, amely e határozat ellen fellebbezést nyújtott be, arra hivatkozott, hogy nem kötelezhető kamat megfizetésére, mivel úgy vélte, hogy a vagyona 423/2007 rendelet általi befagyasztásából eredő *vis maior* okán volt számára lehetetlen megfizetni adósságát, ami következésképpen a kamatok felfüggesztését eredményezte.

18. 2018. március 8-i ítéletében a Cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) egyrészt elutasította a Bank Sepah fellebbezését, másrészt megállapította, hogy ellenben ötéves elévülési idő alkalmazandó a szóban forgó körülményekre. E fellebbviteli bíróság szerint ugyanis semmi nem tiltotta meg az Overseas Financialnek és az Oaktree Finance-nek, hogy biztosítási intézkedés

[8] Lásd az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 267/2012 rendelet végrehajtásáról szóló, 2016. január 22-i (EU) 2016/74 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2016. L 16., 6. o.) 1. cikkét.

[9] Miután a tribunal administratif de Paris határozata ellen fellebbezést nyújtottak be a Cour administrative d'appel de Paris-hoz (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság), ez a bíróság előzetes döntéshozatal céljából a 961/2010 rendelet 17. cikkének érvényességére vonatkozó kérdést terjesztett a Bíróság elé, amely cikk szövege lényegében megegyezik a 423/2007 rendelet 8. cikkével. A Bank Sepah-nak a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó szervezetek jegyzékéből való törlését követően a Bíróság a 2016. március 23-i Overseas Financial és Oaktree Finance végzésben (C-319/15, nem tették közzé, EU:C:2016:268) elrendelte az okafogyottság megállapítását.

címén olyan végrehajtási intézkedéseket kezdeményezzenek, amelyek megszakíthatták volna az elévülést. Mivel ilyen intézkedéseket a 2016. május 17-i fizetési felszólítások előtt nem kezdeményeztek, az említett fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy az Overseas Financial és az Oaktree Finance által követelhető kamatokat következésképpen a 2011. május 17-től, vagyis az említett felszólításokat öt évvel megelőző időponttól kezdődően felhalmozódott kamatokra kell korlátozni.

19. Mind a Bank Sepah, mind pedig az Overseas Financial és az Oaktree Finance felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. Az Overseas Financial és az Oaktree Finance különösen vitatja a fellebbviteli ítélet azon részét, amely a kamatok tekintetében ötéves elévülési időre vonatkozik.

20. E kérdést illetően a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapeljárás kimenetele attól függ, hogy az Overseas Financial és az Oaktree Finance megszakíthatta volna-e az elévülést azzal, hogy biztosítási intézkedést vagy végrehajtási intézkedést alkalmaz a Bank Sepah befagyasztott vagyonára.

21. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy sem a 423/2007 rendelet, sem az azt követő rendeletek nem tartalmaznak olyan rendelkezést, amely kifejezetten megtiltaná a hitelező számára, hogy az adósa befagyasztott vagyontárgyaira vonatkozóan biztosítási intézkedést vagy végrehajtási intézkedést foganatosítson, és hogy a „pénzeszközök befagyasztása” e rendeletekben szereplő fogalmára tekintettel nem zárható ki, hogy a befagyasztott vagyonra olyan intézkedéseket alkalmazzanak, amelyek nem tartoznak az említett rendeletekben foglalt egyik tilalom hatálya alá sem. Az említett bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy befagyasztott vagyonon előzetes engedély nélkül foganatosíthatók-e a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező olyan biztosítási intézkedések, mint a francia code des procédures civiles d’exécution (a továbbiakban: a polgári végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyv) [10] által előírt zárlat vagy követelésbiztosítás?

22. A kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatás hiánya ellenére a zárlat és a követelés biztosítása nem eredményezi-e a tárgyát képező pénzeszközök „rendeltetésének” megváltozását a pénzeszközök befagyasztásának a 423/2007 rendeletben és az azt követő rendeletekben szereplő meghatározása értelmében véve, és általánosabban, hogy nem teszi-e lehetővé a tárgyát képező pénzeszközöknek és gazdasági forrásoknak az említett rendeletek értelmében vett „felhasználását”.

23. A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy ezen intézkedések, azáltal, hogy biztosítják az azokat végrehajtó személy számára, hogy a befagyasztás feloldását követően a jelzáloggal, kézizáloggal terhelt vagy biztosítási célból lefoglalt javakból, jogokból és követelésekből elsőbbséggel kielégítést keressen, valójában úgy tekinthetők, mint amelyek arra ösztönzik a gazdasági szereplőt, hogy lépjen szerződéses kapcsolatba a befagyasztott vagyonnal rendelkező

[10] A polgári végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyv 523. cikke értelmében a *zárlat* a francia polgári törvénykönyv 2350. cikkében előírt letéttel azonos joghatásokat vált ki, aminek értelmében a biztosíték tárgyát képező vagyontárgynak különös rendeltetése van, valamint a hitelező más hitelezőket megelőző sorrendben kereshet kielégítést a meglévő vagy jövőbeli ingó vagyontárgyból vagy ingó vagyontárgyak összességéből. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a zárlat nem rendelkezik a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, mivel a lefoglalt vagyontárgyak, követelések és a jogok az adós tulajdonában maradnak. E törvénykönyv 531. cikke értelmében *követelésbiztosítás* alapítható ingatlanokra (jelzálog), üzleti vagy cégértékre, részvényekre, tagi részesedésekre és értékpapírokra (kézizálog); ugyanezen cikk értelmében a követelésbiztosítással érintett vagyontárgyak elidegeníthetők maradnak. A követelésbiztosítás magában foglalja, hogy azon vagyontárgyak vagy jogok átruházása esetén, amelyekre a követelésbiztosítást alapították, a követelésbiztosítás alapítójának követelését elsőbbséggel, az átruházás ellenértékéből kell kielégíteni. A kérdést előterjesztő bíróság szerint ez a biztosítási intézkedés, csakúgy, mint a zárlat, nem rendelkezik a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, mivel az érintett vagyontárgyak tulajdonosa vagy jogok jogosultja számára semmilyen kötelezettséget nem keletkeztet a vagyontárgyak vagy jogok átruházására, és nem érinti az azon személy kiválasztására vonatkozó jogát, akire azokat átruházza.

személlyel vagy szervezettel, ami egyenértékű lenne azzal, hogy az utóbbiak a pénzeszköznek minősített vagyonuk gazdasági értékét felhasználják, illetve azzal, hogy a gazdasági forrásnak minősített vagyonuk gazdasági értéke révén pénzeszközöket, termékeket vagy szolgáltatásokat szereznek meg.

24. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy mindazonáltal láthatóan a jelen ügyben ennek veszélye nem áll fenn, ahol az Overseas Financial és az Oaktree Finance társaság olyan követelés behajtását kérelmezi, amelyet ugyan a Bank Sepah vagyonának befagyasztásánál későbbi bírósági határozat állapít meg, de jogcíme egyrészt kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon, másrészt korábbi, mint a befagyasztás elrendelése. Az említett bíróság szerint felmerül tehát a kérdés, hogy a befagyasztott pénzeszközökre vonatkozó intézkedés előzetes engedély nélküli foganatosításának lehetőségét kizárólag az érintett intézkedés jellege alapján kell-e értékelni, figyelmen kívül hagyva az adott ügy sajátosságait, vagy ellenkezőleg, e sajátosságokat figyelembe lehet venni.

25. E körülmények között a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [423/2007] rendelet 1. cikkének h) és j) pontját és 7. cikkének (1) bekezdését, a [961/2010] rendelet 1. cikkének i) és h) pontját és 16. cikkének (1) bekezdését, valamint a [267/2012] rendelet 1. cikkének k) és j) pontját és 23. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes, ha a befagyasztott vagyonon az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező olyan intézkedést foganatosítanak, mint a code des procédures civiles d'exécution français (a francia polgári végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyv) által előírt követelés biztosítása vagy zárlat?

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából jelentőséggel bír-e az a körülmény, hogy a befagyasztott vagyonnal rendelkező személlyel vagy szervezettel szemben behajtandó követelés jogcíme Irán nukleáris és ballisztikusrakéta-programján kívül esik és megelőzi az [1737. (2006) sz. határozatot]?"

IV. Jogi értékelés

A. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

26. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a „pénzeszközök befagyasztása" és a „gazdasági források befagyasztása" 423/2007 rendeletben és az azt követő rendeletekben szereplő fogalmát úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a befagyasztott vagyonon az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül foganatosított, a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező olyan intézkedés, mint a francia jog szerinti követelés biztosítása vagy zárlat.

27. A Bírósághoz észrevételeket benyújtó felek eltérő álláspontot képviselnek az e kérdésre adandó választ illetően. Egyrészt a francia kormány, valamint az Overseas Financial és az Oaktree Finance azt állítja, hogy az illetékes hatóság engedélyére van szükség azelőtt, hogy a befagyasztott vagyonon olyan biztosítási intézkedést foganatosíthatnának, mint amilyenekre a kérdést

előterjesztő bíróság hivatkozik. Másrészt a Bank Sepah úgy véli, hogy ilyen biztosítási intézkedések a befagyasztott vagyonon az illetékes hatóság előzetes engedélye nélkül is foganatosíthatók. Az Európai Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy az illetékes hatóság előzetes engedélye nem szükséges ahhoz, hogy a befagyasztott vagyonon olyan biztosítási intézkedéseket lehessen foganatosítani, mint amilyeneket a kérdést előterjesztő bíróság említett, de az ilyen intézkedéseket foganatosítani szándékozó félnek előzetesen és rendszeresen tájékoztatnia kell e hatóságot.

28. A kérdést előterjesztő bíróság által feltett első kérdésre adandó válasz feltételezi a 423/2007 rendelet 1. cikkének h) és j) pontjában, valamint az azt követő rendeletek megfelelő rendelkezéseiben meghatározott „pénzeszközök befagyasztása” és „gazdasági források befagyasztása” fogalmak értelmezését azok alkalmazási körének meghatározása érdekében. E rendelkezések értelmezésének annak ellenőrzésére kell irányulnia, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozottakhoz hasonló, a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező biztosítási intézkedések e fogalmak alkalmazási körébe tartoznak-e.

29. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit kell figyelembe venni, hanem a szövegkörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is, amelynek az említett rendelkezés részét képezi, valamint adott esetben annak keletkezését is. [11]

30. Ami a szóban forgó rendelkezések szó szerinti értelmezését illeti, meg kell jegyezni, hogy – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott – sem a 423/2007 rendelet, sem pedig az azt követő rendeletek nem tartalmaznak kifejezett tilalmat a befagyasztott pénzeszközökre vagy forrásokra vonatkozó biztosítási intézkedések foganatosítását illetően. E rendeletekben azonban a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmát különösen tágan határozták meg, oly módon, hogy a lehető legnagyobb mértékben rögzítsék a jegyzékbe felvett személyek vagyonát a megjelölésük időpontjában.

31. Így először is, ami a „pénzeszközök befagyasztása” fogalmát illeti, az „a pénzeszközök minden olyan mozgásá[ra], átutalásá[ra], megváltoztatásá[ra], felhasználásá[ra], a hozzájuk való hozzáférés[re], illetve a velük való kereskedés[re vonatkozik], amelynek következtében a pénzeszközök mennyisége, összege, helye, tulajdonjoga, birtoklása, jellege, rendeltetése vagy bármely egyéb tulajdonsága oly módon változna meg, hogy az lehetővé tenné a pénzeszközök felhasználását, a portfólió-kezelést is beleértve”.

32. E meghatározásból kifejezetten kitűnik, hogy a pénzeszközök befagyasztása nemcsak azokat az intézkedéseket akadályozza, amelyek megváltoztathatják a szankcionált személyek és szervezetek vagyonának terjedelmét, hanem azzal ellentétesek az e pénzeszközökre vonatkozó olyan ügyletek is, amelyek kizárólagos célja az e pénzeszközök jellegének vagy rendeltetésének megváltoztatása. Úgy tűnik tehát, hogy e meghatározás a „pénzeszközök befagyasztásának” fogalmába beleérti azokat az intézkedéseket, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, mivel azoknak nem előfeltétele sem az érintett pénzeszközök tulajdonlásának, sem a birtoklásának a megváltozása.

[11] Lásd többek között: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet (C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 113. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33. Ami az ezen intézkedéseket megelőző módokat illeti, azokat kiterjesztően határozzák meg, ideértve a pénzeszközök „minden mozgását, átutalását, megváltoztatását, felhasználását, a hozzájuk való hozzáférést és a velük való kereskedést”. A „minden” általános névmás használata álláspontom szerint az uniós jogalkotó azon szándékára utal, hogy nagyon tágan határozza meg a „pénzeszközök befagyasztása” fogalmát.

34. Ebből következik, hogy a „pénzeszközök befagyasztása” fogalmának meghatározása oly módon van megszövegezve, hogy magában foglalja a pénzeszközök bármilyen olyan felhasználását, amely többek között azzal a következménnyel jár, hogy módosítja e pénzeszközök rendeltetését, azaz a pénzeszközök elkülönítését, felhasználását vagy célját, anélkül azonban, hogy átruháznák ugyanezen pénzeszközök tulajdonjogát vagy birtokát. E meghatározás tehát a pénzeszközök felhasználására vonatkozó olyan intézkedéseket is érinti, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással.

35. Ami ezt követően a „gazdasági források befagyasztásának” fogalmát illeti, azt a 423/2007 rendelet 1. cikkének j) pontja és az azt követő rendeletek vonatkozó rendelkezései úgy határozzák meg, mint „a gazdasági források pénzeszközök, termékek vagy szolgáltatások megszerzésére történő felhasználásának bármilyen módon történő megakadályozása, beleértve – nem kizárólagosan – azok eladását, bérbeadását, vagy jelzáloggal való megterhelését”.

36. Magából e rendelkezés szövegéből következik, hogy az uniós jogalkotó a „gazdasági források befagyasztása” fogalmát is meglehetősen tágan kívánta meghatározni, ami a „bármilyen módon” kifejezés használatából következik.

37. Ezenkívül e meghatározás tartalmaz egy – kifejezetten példálózó és ily módon nyitott – felsorolást azon intézkedésekről, amelyeket nem lehet gazdasági forrásokon végrehajtani; a szóban forgó rendelkezésből kifejezetten kitűnik, hogy a „jelzáloggal való megterhelés” ezen intézkedések egyike. Márpedig, amint arra a francia kormány, valamint az Overseas Financial és az Oaktree Finance rámutatott, a jelzáloggal való megterhelés – a francia jogban, de más tagállamok jogában is[12] – olyan törvényi, szerződéses vagy bírósági jellegű, ingatlanon fennálló biztosítéknak minősül, amely bíróság előtti érvényesítést is magában foglaló elsőbbségi jogot biztosít a kedvezményezett hitelezőnek, azonban nem jár a terhelt ingatlan tulajdonjogának vagy birtokának semmilyen átruházásával. Olyan intézkedésről van tehát szó, amely nem rendelkezik a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással.

38. A szóban forgó rendelkezések szó szerinti elemzéséből kitűnik, hogy azok meglehetősen tágan határozzák meg a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmát annak érdekében, hogy e fogalmakba a befagyasztás tárgyát képező pénzeszközökre és gazdasági forrásokra vonatkozó gazdasági műveletek lehető legszélesebb körét foglalják bele. E fogalmaknak az említett rendelkezésekben szereplő meghatározásai ezenkívül kifejezetten olyan intézkedésekre vonatkoznak, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással.

39. A „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmak tág értelmezésének követelményét, amely értelmezés nem zárja ki a fogalmak alkalmazási köréből a befagyasztott pénzeszközök és gazdasági források tekintetében foganatosított azon

[12] Lásd a francia polgári törvénykönyv 2393. és azt követő cikkeit. Lásd még például az olasz jogot illetően a Codice civile (polgári törvénykönyv) 2808. és azt követő cikkeit, a spanyol jogot illetően a Código Civil (polgári törvénykönyv) 1874. és azt követő cikkeit, valamint a Ley Hipotecaria (jelzálogtörvény) 104. és azt követő cikkeit, a német jogot illetően pedig a Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv) 1113. és azt követő cikkeit.

intézkedéseket, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, egyébiránt a szövegkörnyezet szerinti elemzés, valamint a 423/2007 rendelet és az azt követő rendeletek által követett célok is megerősítik.

40. A szövegkörnyezet szempontjából ugyanis az ilyen tág értelmezés összhangban van a 423/2007 rendelet 7. cikke (1) bekezdése és az azt követő rendeletek vonatkozó rendelkezései szövegének tág alkalmazási körével, amely rendelkezések az érintett személyek és szervezetek valamennyi pénzeszközének és gazdasági forrásának a befagyasztására irányulnak.

41. E tág értelmezés összhangban van a Bíróság által a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztására vonatkozó intézkedésekkel érintett természetes és jogi személyekkel szemben elfogadott korlátozó intézkedések végrehajtására vonatkozó ítélkezési gyakorlatában egyrészt a „pénzeszközök és gazdasági források”[13] fogalma, másrészt pedig „rendelkezésre bocsátás”[14] fogalma tekintetében elismert tág terjedelemmel.

42. Így a „pénzeszközök és gazdasági források” fogalmát illetően a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az tág értelemmel bír, amely magában foglal valamennyi, bármilyen módon szerzett eszközt.[15]

43. Ami a „rendelkezésre bocsátás” kifejezést illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az szintén tág jelentéssel bír, amely magában foglal minden olyan aktust, amelynek a végrehajtása szükséges ahhoz, hogy a pénzeszközök vagy gazdasági források befagyasztására vonatkozó intézkedés hatálya alá tartozó személy, csoport vagy szervezet ténylegesen teljes rendelkezési jogot szerezzen az érintett pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek vagy gazdasági források felett.[16]

44. Ezenkívül a fenti 39. pontban említett tág értelmezés a 423/2007 rendelet 7. cikkének (4) bekezdésében kifejtett valamennyi kijátszás megelőzésének követelményére tekintettel is szükséges.[17]

45. Teleológiai szempontból a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmának a fenti 39. pontban említett tág értelmezése összhangban van a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó korlátozó intézkedéseket végrehajtó rendeletek céljaival, és konkrétan a 423/2007 rendelet és az azt követő rendeletek által Iránnal szemben elfogadott korlátozó intézkedések keretében követett céllal.

46. Egyrészt ugyanis a Bíróság általánosságban megállapította, hogy az olyan személyek vagy szervezetek vagyonának befagyasztására vonatkozó szabályozások célja, akiket vagy amelyeket az e szabályozások által érintett tevékenységekben való részvétellel gyanúsítanak, annak

[13] E fogalmakat a 423/2007 rendelet 1. cikkének g) és i) pontja határozza meg. Lásd még a 961/2010 rendelet 1. cikkének f) és j) pontját, valamint a 267/2012 rendelet 1. cikkének h) és l) pontját.

[14] A 423/2007 rendelet 7. cikkének (3) bekezdése értelmében „[a] IV. és V. mellékletben felsorolt természetes vagy jogi személyek, jogalanyok [helyesen: szervezetek] vagy szervek számára vagy javára semmilyen pénzeszközt vagy gazdasági forrást sem közvetve, sem közvetlenül nem szabad rendelkezésre bocsátani”. Lásd még a 961/2010 rendelet 16. cikkének (3) bekezdését és a 267/2012 rendelet 23. cikkének (3) bekezdését, amelyek ezzel egyenértékű rendelkezést tartalmaznak.

[15] Lásd analógia útján: 2010. június 29-i E és F ítélet (C550/09, EU:C:2010:382, 69. pont); 2019. január 17-i SH ítélet (C-168/17, EU:C:2019:36, 53. pont).

[16] Lásd analógia útján: 2007. október 11-i Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ítélet (C-117/06, EU:C:2007:596, 50. és 51. pont); 2010. június 29-i E és F ítélet (C-550/09, EU:C:2010:382, 66. és 67. pont); 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet (C-72/11, EU:C:2011:874, 40. pont).

[17] E követelményről lásd: 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet (C-72/11, EU:C:2011:874, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

megakadályozása, hogy e személyek hozzáférjenek olyan gazdasági vagy pénzügyi forrásokhoz – ezek jellegétől függetlenül –, amelyeket e tevékenységek támogatására használhatnak fel.[18] Ebből a szempontból a korlátozó intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy a lehető legnagyobb hatást gyakorolják azokra, akiknek a magatartását befolyásolni kívánják.[19]

47. Másrészt, ami konkrétan a 423/2007 rendelet és az azt követő rendeletek célkitűzéseit illeti, meg kell állapítani, hogy azok az 1737. (2006) sz. határozat céljainak az Európai Unióban való megvalósítása érdekében elfogadott 2007/140 közös álláspont végrehajtását biztosítják, és így e határozat végrehajtására irányulnak.[20]

48. Márpedig mind az 1737. (2006) sz. határozatnak, mind pedig a 2007/140 közös álláspontnak a szövegéből egyértelműen kitűnik,[21] hogy az Iráni Iszlám Köztársasággal szemben elfogadott korlátozó intézkedések megelőző jellegűek abban az értelemben, hogy az atomfegyverek elterjedése kibontakozásának megelőzésére irányulnak azáltal, hogy nyomást gyakorolnak az említett országra annak érdekében, hogy az felhagyjon az atomfegyverek elterjedésének veszélyével járó tevékenységeivel.[22]

49. A pénzeszközök és gazdasági források befagyasztására vonatkozó intézkedések célja tehát annak elkerülése, hogy a befagyasztási intézkedéssel érintett vagyont olyan pénzeszközök, termékek vagy szolgáltatások megszerzésére lehessen használni, amelyek hozzájárulhatnak Iránban az atomfegyverek elterjedéséhez, amely ellen az 1737. (2006) sz. határozat, a 2007/140 közös álláspont és a 423/2007 rendelet küzdeni kíván.[23]

50. E célok elérése érdekében nemcsak jogszerű, hanem egyúttal elengedhetetlen, hogy a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmak meghatározását tágan értelmezzék, mivel a befagyasztott vagyon minden olyan felhasználásának megakadályozásáról van szó, amely lehetővé tenné a szóban forgó rendeletek megkerülését és a rendszer gyenge pontjainak kihasználását.[24]

51. Így mind a 423/2007 rendelet és az azt követő rendeletek által követett célkitűzés veszélyeztetése, mind pedig az e rendeletek iráni atomfegyverek elterjedése elleni küzdelemben való hatékony érvényesülése biztosításának szükségessége a „pénzeszközök befagyasztása” és a „gazdasági források befagyasztása” fogalmak tág értelmezése mellett szól, amely nem zárja ki e fogalmak alkalmazási köréből a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező biztosítási intézkedéseket.[25] Ezzel szemben, a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztása fogalmának olyan megszorító értelmezése, amely lehetővé teszi az ilyen, a követelés

[18] Lásd például ebben az értelemben és analógia útján: 2008. szeptember 3-i Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 169. pont); 2010. április 29-i M és társai ítélet (C-340/08, EU:C:2010:232, 54. pont).

[19] Lásd e tekintetben az Európai Unió Tanácsa által 2004. június 7-én elfogadott, a korlátozó intézkedések alkalmazására vonatkozó alapelvek 6. pontját, 10198/1/04, elérhető a következő internetes címen: https://www.consilium.europa.eu/fr/policies/sanctions/.

[20] Lásd a 432/2007 rendelet (3) preambulumbekezdését, valamint a 961/2010 rendelet (4) és a 267/2012 rendelet (25) preambulumbekezdését. Az ítélkezési gyakorlatból tehát az következik, hogy az említett rendeletek értelmezése céljából figyelembe kell venni az 1737. (2006) sz. határozat szövegét és célját. Lásd analógia útján: 2011. november 16-i Bank Melli Iran kontra Tanács ítélet (C-548/09 P, EU:C:2011:735, 102. és 103. pont).

[21] Lásd különösen a Biztonsági Tanács 1737. (2006) sz. határozatának 2. és 12. pontját, valamint a 2007/140 közös álláspont (1) és (9) preambulumbekezdését.

[22] Lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet (C-72/11, EU:C:2011:874, 44. pont).

[23] Lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet (C-72/11, EU:C:2011:874, 46. pont).

[24] Lásd ebben az értelemben: Bot főtanácsnok Afrasiabi és társai ügyre vonatkozó indítványának (C-72/11, EU:C:2011:737) 48. pontja.

[25] Lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i Afrasiabi és társai ítélet (C-72/11, EU:C:2011:874, 54. pont).

vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező biztosítási intézkedések előzetes engedély nélküli végrehajtását, veszélyeztetné a befagyasztásra vonatkozó korlátozó intézkedések hatékonyságát és hatékony érvényesülését.

52. A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak az adott ügyre vonatkozó megállapítása, hogy az általa említett intézkedések, vagyis a nemzeti jog szerinti követelésbiztosítás és zárlat olyan biztosítási intézkedések közé tartoznak-e, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, és amelyek a „pénzeszközök befagyasztása" és a „gazdasági források befagyasztása" fogalmának alkalmazási körébe tartoznak, és így azokat nem lehet az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül foganatosítani.

53. E tekintetben azonban az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az EUMSZ 267. cikkel bevezetett igazságügyi együttműködés keretében a Bíróság az iratokban fellelhető tényekből kiindulva megadhatja a nemzeti bíróságnak az uniós jog értelmezésének azon elemeit, amelyek valamely uniós jogi rendelkezés hatásainak értékelése során számára hasznosak lehetnek.[26] E körülmények között a következő észrevételek tűnnek relevánsnak.

54. Először is a fenti megfontolásokból kitűnik, hogy az a tény, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések tárgyát képező biztosítási intézkedések nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, nem zárja ki a „pénzeszközök befagyasztása" és a „gazdasági források befagyasztása" 423/2007 rendeletben szereplő fogalmának alkalmazását.

55. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból láthatólag az következik, hogy a szóban forgó biztosítási intézkedések megváltoztatják azon pénzeszközök rendeltetését, amelyekre a biztosítási intézkedéseket alkalmazzák.

56. Egyrészt ugyanis, amint arra az említett bíróság rámutatott, a francia jogban a zárlat értelmében a biztosíték tárgyát képező vagyontárgy különös rendeltetéssel bír, valamint a hitelező jogosult lesz arra, hogy más hitelezőket megelőző sorrendben kielégítést keressen a meglévő vagy jövőbeli ingó vagyontárgyból vagy ingó vagyontárgyak összességéből. Márpedig ennek fényében úgy tűnik, e biztosítási intézkedés rögzíti az intézkedés tárgyát képező vagyon rendeltetését.

57. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a követelésbiztosítás, akárcsak a zárlat, azzal a hatással jár, hogy azon vagyontárgyak és jogok átruházása esetén, amelyekre azt alapították, az alapítójának követelését elsőbbséggel, az átruházás ellenértékéből kell kielégíteni.

58. Így megállapítható, hogy mivel a követelésbiztosítás tárgyát képező vagyont elsőbbségi jog terheli, azt a biztosított követelés kifizetésére fordítják. Következésképpen úgy tűnik, hogy a követelésbiztosítás is a befagyasztott pénzeszközök rendeltetésének módosításával jár.

59. Harmadszor, mivel a befagyasztott vagyonra vonatkozó zárlatok és követelésbiztosítások lehetővé teszik a hitelező számára, hogy bebiztosítsa magát, hogy amint e pénzeszközök vagy gazdasági források felszabadításának feltételei teljesülnek, kielégítést kereshet, az említett intézkedések úgy tűnik, jellegüknél fogva azon vagyon felhasználásának minősülnek, amelyre ilyen intézkedéseket alapítani lehet.

[26] Lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i CHEZ Razpredelenie Bulgaria ítélet (C-83/14, EU:C:2015:480, 71. pont).

60. Mivel ugyanis ezen intézkedések biztosítják az azokat végrehajtó személy számára, hogy a vagyoni eszközök felszabadulását követően elsőbbséggel kielégítést kereshet, a gazdasági szereplő dönthet úgy, hogy szerződést köt azzal a személlyel vagy szervezettel, akinek vagy amelynek vagyonát befagyasztották, úgy ítélve meg, hogy a biztosítási intézkedések igénybevételének lehetősége bizonyos mértékben garanciát jelent az említett személlyel vagy szervezettel kötött szerződés teljesítésére.

61. Úgy tűnik tehát, hogy az ilyen biztosítási intézkedések lehetővé teszik a szankcionált személy vagy szervezet számára, hogy kihasználja a befagyasztott vagyona gazdasági értékét, ami a befagyasztott pénzeszközei felhasználásának, illetve a befagyasztott gazdasági forrásai pénzeszközök, termékek vagy szolgáltatások megszerzése érdekében történő felhasználásának tekinthető.

62. Negyedszer, meg kell állapítani, hogy a követelésbiztosításnak a jelzálogéhoz nagyon hasonló hatásai vannak, mivel – hasonlóan a jelzáloghoz – bár nem rendelkezik a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással, jogot biztosít a hitelezőnek arra, hogy elsőbbséggel kielégítést keressen az eladási árból. Márpedig, a jelen indítvány 37. pontjában megállapítottaknak megfelelően, a 423/2007 rendelet 1. cikkének j) pontja és az azt követő rendeletek megfelelő rendelkezései a gazdasági forrás jelzálogjoggal való megterhelését az említett források befagyasztása által kifejezetten tiltott cselekmények közé sorolják.

63. Következésképpen a fenti megfontolások összességéből az következik, hogy álláspontom szerint a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 423/2007 rendelet 1. cikkének h) és j) pontját és 7. cikkének (1) bekezdését, a 961/2010 rendelet 1. cikkének i) és h) pontját és 16. cikkének (1) bekezdését, valamint a 267/2012 rendelet 1. cikkének k) és j) pontját és 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, ha a befagyasztott pénzeszközökön vagy gazdasági forrásokon az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező biztosítási intézkedést foganatosítanak. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak az adott ügyre vonatkozó megállapítása, hogy a nemzeti jog szerinti követelésbiztosítás és zárlat olyan biztosítási intézkedések közé tartozik-e, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással és az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélyéhez kötöttek.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

64. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megválaszolása szempontjából jelentőséggel bír-e az a körülmény, hogy a befagyasztott vagyonnal rendelkező személlyel vagy szervezettel szemben behajtandó követelés jogcíme kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon, és korábbi az 1737. (2006) sz. határozatnál.

65. A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis rámutat arra, hogy bár a szóban forgó követelés jogcímét a Bank Sepah vagyonának befagyasztását követően elfogadott bírósági határozat állapítja meg, ez a jogcím ezzel együtt kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon és korábbi e befagyasztás bevezetésénél.

66. E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy sem a 423/2007 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése, sem pedig az azt követő rendeletek megfelelő rendelkezései nem tesznek különbséget a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztása esetén a befagyasztott vagyon érintett személy általi felhasználásának jogcíme szerint, és különösen az e korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személytől behajtandó követelés jogcíme szerint.

67. Továbbá a 423/2007 rendelet 1. cikkének h) és j) pontjában, valamint az azt követő rendeletek megfelelő rendelkezéseiben szereplő „pénzeszközök befagyasztása” és „gazdasági források befagyasztása” fogalmak meghatározása sem tesz különbséget e követelés jogcíme szerint.

68. Ilyen körülmények között egy biztosítási intézkedéshez hasonló intézkedés befagyasztott vagyonon való végrehajtásának lehetőségét álláspontom szerint kizárólag az ezen intézkedés által kifejtett, a releváns rendeletek szövegére tekintettel vizsgált joghatások alapján kell értékelni. Ezzel szemben e lehetőség nem értékelhető azon követelés sajátos jellemzői alapján, amelyeket az említett intézkedés védeni kíván.

69. Így az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó válasz, amelyet a jelen indítvány 26–63. pontjában kifejtettem, egyrészt a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztásának, másrészt pedig a tervezett biztosítási intézkedéseknek a jellegéből és hatásaiból következik, anélkül hogy a szóban forgó követelés jellemzői vagy jellege relevánsak lettek volna az elemzésben.

70. Egyébként pedig, amint arra a francia kormány észrevételeiben helyesen rámutatott, ha a tervezett intézkedést nem az általa kifejtett joghatásokra, hanem az említett intézkedés által védeni kívánt követelés jellegére vagy sajátos jellemzőire tekintettel értékeljük, fennáll annak a kockázata, hogy az ilyen értékelés a gazdasági szereplők és a felügyelő hatóságok számára jelentős bizonytalanság forrása lenne.

71. A befagyasztási intézkedéssel érintett személyek és szervezetek számláit kezelő létesítmények számára ugyanis lehetetlen lenne meghatározni, hogy megengedett-e a nekik címzett biztosítási intézkedés, mivel ez az értékelés az intézkedés által védeni kívánt követelés jellegétől, valamint a kérelmező és a vagyon befagyasztásával érintett személy közötti viszonytól függ. Egy ilyen bizonytalan helyzet jelentős terjedelmű jogvitát eredményezhet a nemzeti bíróságok előtt.

72. A 423/2007 rendelet és az azt követő rendeletek egyébiránt előírták és részletezték azokat a taxatív feltételeket, amelyek teljesülése esetén – a biztosítási intézkedésekhez hasonlóan – bizonyos intézkedéseket, amelyek hatása ellentétes a vagyon befagyasztásával, az illetékes nemzeti hatóságok engedélyezhetnek.

73. A 423/2007 rendelet 8. és azt követő cikkei, valamint az azt követő rendeletek megfelelő rendelkezései képezik tehát az egyetlen olyan jogalapot, amely lehetővé teszi az ilyen felszabadítás engedélyezését. A világosan felsorolt eltéréseket szigorúan kell értelmezni abban az értelemben, hogy az a személy, aki az e rendelkezésekben előírt feltételek egyikét sem teljesíti, nem kérheti a pénzeszközök és gazdasági források befagyasztására vonatkozó rendelkezéseket sértő intézkedések foganatosítását.

74. Márpedig az a körülmény, hogy a behajtandó követelés jogcíme kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon és korábbi az 1737. (2006) sz. határozatnál, nyilvánvalóan nem tartozik a befagyasztási rendszertől való, az egymást követő rendeletek által bevezetett eltérést igazoló jogcímek közé. Ebből következik, hogy a jelen ügyben az, hogy a vagyoni eszközök

befagyasztása miatt nem lehetséges olyan, a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező intézkedések végrehajtása, mint amilyenek a követelés biztosítása vagy a zárlat, nem függhet a befagyasztott vagyonnal rendelkező személlyel vagy szervezettel szemben behajtandó követelés jogcímétől.

75. A fenti megfontolásokból következik, hogy álláspontom szerint a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megválaszolása szempontjából nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a befagyasztott vagyonnal rendelkező személlyel vagy szervezettel szemben behajtandó követelés jogcíme kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon és korábbi az 1737. (2006) sz. határozatnál.

V. Végkövetkeztetés

76. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Cour de Cassation (semmítőszék, Franciaország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következőképpen válaszoljon:

1) Az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló, 2007. április 19-i 423/2007/EK tanácsi rendelet 1. cikkének h) és j) pontját és 7. cikkének (1) bekezdését, az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 423/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 25-i 961/2010/EU tanácsi rendelet 1. cikkének i) és h) pontját és 16. cikkének (1) bekezdését, valamint az Iránnal szembeni korlátozó intézkedésekről és a 423/2007/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. március 23-i 267/2012/EU tanácsi rendelet 1. cikkének k) és j) pontját és 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes, ha a befagyasztott pénzeszközökön vagy gazdasági forrásokon az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélye nélkül a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással nem rendelkező biztosítási intézkedést foganatosítanak. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak az adott ügyre vonatkozó megállapítása, hogy a nemzeti jog szerinti követelésbiztosítás és zárlat és olyan biztosítási intézkedések közé tartozik-e, amelyek nem rendelkeznek a követelés vagyonból történő kielégítésére feljogosító hatással és az illetékes nemzeti hatóság előzetes engedélyéhez kötöttek.

2) Az első kérdés megválaszolása szempontjából nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy a befagyasztott vagyonnal rendelkező személlyel vagy szervezettel szemben behajtandó követelés jogcíme kívül esik az iráni nukleáris és ballisztikusrakéta-programon, és korábbi az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 2006. december 23-i 1737. (2006) sz. határozatánál.